

Γιατί λησμονοῦν τά Δωδεκάνησα;

τῆς Ἰωάννας Ε. Φοκᾶ*

Υπάρχει ένα σημαντικό κεφάλαιο στην πρόσφατη ιστορία μας που έντεχνα έχει αφαιρεθεί από τά σχολικά βιβλία καί τείνει νά ξεχαστεῖ. Πρόκειται γιά τήν ἐνσωμάτωση τῶν Δωδεκανήσων στήν Ἑλλάδα καί τήν ἐπέκταση τῶν φυσικῶν συνόρων τῆς πατρίδας μας μέχρι τό Καστελλόριζο, ὅπως καί τήν ἀντίστοιχη ἀναγνώριση τῆς ὑφαλοκρηπίδας μας καί τῆς ΑΟΖ.

Τοῦτο τουλάχιστον φανερώνει ἡ ἠχηρά σιωπή γύρω ἀπό αὐτό τό θέμα, στά βιβλία τῆς Ἱστορίας τῆς ΣΤ' Δημοτικού καί τῆς Γ' Γυμνασίου τοῦ 2012, πού ἀπαξιοῦν νά τό ἀναφέρουν ἄν καί σέ σπουδαιότητα τό γεγονός αὐτό, εἶναι ἰσάξιο μέ τίς νίκες τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων, τήν ἐνσωμάτωση ὅπως τότε Ἑλληνικῶν πληθυσμῶν καί ἐδαφῶν σημαντικῶν ἀπό κάθε ἀποψη.

Ὡς μόνη σχετική ἀναφορά στό βιβλίό τῆς ΣΤ' Δημοτικού ὑπάρχει σέ μία λεζάντα, σέ μικρή φωτογραφία τῆς Λέρου, ἡ φράση: ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Δωδεκανήσου.

Στά σχολικά αὐτά βιβλία δέν ἀναφέρεται πουθενά ἡ Διάσκεψη Εἰρήνης στό Παρίσι τόν Ἰούλιο τοῦ 1946, ὅπου ἔλαβε χώρα τό Συμβούλιο τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἑξωτερικῶν τῶν τεσσάρων Δυνάμεων, στό ὁποῖο ἀποφασίστηκε νά ἀποδοθοῦν τά Δωδεκάνησα στήν Ἑλλάδα, ὡς ἀναγνώριση γιά τήν συμμετοχή τῆς Ἑλλάδας στό Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, μία πρόταση πού ἔγινε δεκτική ἀπό τόν Μολότφ, ἐνῶ εἶχαν ἀπορριφθεῖ τά ἄλλα ἑλληνικά αἰτήματα, τοῦ διακανονισμοῦ τῶν συνόρων μέ τήν Βουλγαρία καί τό ζήτημα τῆς Βορείου Ἡπείρου, πού γιά δεύτερη φορά στήν ἱστορία, εἶχαν ἐλευθερωθεῖ πόλεις μέ ἑλληνικό πληθυσμό.

Οἱ συγγραφεῖς θά μπορούσαν νά ἀναφέρουν καί τόν Νόμο ὑπ' ἀριθ. 518 τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, 3/9 Ἰανουαρίου 1948, μέ τόν ὁποῖο «*Αἱ νήσοι τῆς Δωδεκανήσου Ρόδος, Κάλυμνος, Κάρπαθος, Ἀστυπάλαια, Νίσυρος, Πάτμος, Χάλκη, Κάσος, Σύμη, Κῶς, Λέρος, Τήλος καί Καστελλόριζο, ὡς καί αἱ παρακείμεναι νησίδες, προσαρτῶνται ὀριστικά εἰς τό Ἑλληνικόν Κράτος ἀπό τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1947.*»

Ὁ νόμος αὐτός πού ἀποτελεῖ τό τελευταῖο στάδιο στήν ὀριστική ἐνσωμάτωση τῶν Δωδεκανήσων ὀρίζει συμβολικά τήν ἡμερομηνία τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ἀκριβῶς γιά νά συνδέσει τήν ἠρωική ἄμυνα τοῦ τακτικοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, τό «Ἑλληνικό» Ἔπος 1940-41» μέ τήν ἐνσωμάτωση τῶν Δωδεκανήσων.

Στό σημεῖο αὐτό, ἴσως εἶναι χρήσιμο νά ὑπενθυμίσω, ὅτι τό θέμα τῆς Δωδεκανήσου πρῶτος καί ἔγκαιρα τό ἔθεσε ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς στό τραπέζι τῶν συζητήσεων μέ τούς Ἄγγλους, ὅπως φανερῶνεται στή συνέντευξη Τύπου πού ἔδωσε πρὸς τούς ἰδιοκτῆτες καί ἀρχισυντάκτες τοῦ ἀθηναϊκοῦ Τύπου, στίς 30 Ὀκτωβρίου τοῦ 1940. (Ἡμερολόγιο Ἰωάννη Μεταξᾶ, τόμ. 4ος, σελ. 520 κ.έφ.) Ἡ συνέντευξη αὐτή καταλήγει ὡς ἑξῆς:

... «Ξέρω μέ βεβαιότητα ὅτι ἀπό τήν φοβερᾶν αὐτήν δοκιμασίαν ἡ Ἑλλάς θά ὑποφέρῃ. Ξέρω ἐπίσης μέ βεβαιότητα ὅτι τελικῶς θά ἐξέλθῃ ὄχι μόνον ἐνδοξος, ἀλλά καί μεγαλύτερη. Θά προσέξατε τό τηλεγράφημα τοῦ κ. Τσώρτσαλλ τό ὁποῖον ἐδημοσιεύθη σήμερον εἰς τάς ἐφημερίδας, ἀνακοινωθέν ἀπό τό Ὑπουργεῖον Ἑξωτερικῶν. Λοιπὸν ἐπιθυμῶ νά σᾶς τονίσω τοῦτο: Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἰς τό τηλεγράφημα αὐτό δέν βλέπουν γραπτῆν τήν ἐπιβεβαίωσιν ἀγράφου συμφωνίας διὰ τά Δωδεκάνησα, δέν ξέρουν νά διαβάζουν μέσα ἀπό τίς γραμμές. Καί κάτι ἄλλο ἀκόμη. Τά Δωδεκάνησα προδικάζουν...».

Στό «Ἡμερολόγιο» τοῦ Ἰωάννη Μεταξᾶ ὑπάρχουν καί ἄλλες σχετικές καταγραφές πού ἀκολουθοῦν. Στίς 11 Δεκεμβρίου σημειώνει: «*Ἀπόψε μέγα πολεμικό συμβούλιο ἐνεκα Παπαδήμα ζητοῦντος ὁρᾶν στόλου εἰς τήν Ἀδριατικήν. Εἰσήγησίς μου περὶ ἀνάγκης τηρήσεως στόλου διὰ Δωδεκάνησον.*»

28 καί 29 Δεκεμβρίου 1940. «*Ζήτημα Δωδεκανήσου ἐγείρεται καί οἱ Ἄγγλοι ἀνησυχοῦν γιά τήν Τουρκίαν. Πάλαιρετ (Πρέσβης Ἀγγλίας στήν Ἀθήνα) τόν ἐκάλεσα πάλιν διὰ ζήτημα Δωδεκανήσου. Φαίνεται ὅτι εἰσέρχεται εἰς κάποιον εὐνοϊκόν δρόμον.*»

Ὁ Μεταξᾶς πέθανε καί δέν πρόλαβε νά δεῖ τήν ἀπελευθέρωση καί ἄν γιά τούς γνωστούς λόγους οἱ «ἱστορικοί» προτιμοῦν νά σβήσουν τήν συμβολή του, ἀναπάντητα παραμένουν τά ἐρωτήματα:

– Γιατί δέν ἀναφέρονται οἱ ἠρωικοί Ἕλληνες πού πολέμησαν τούς Γερμανούς καί ἔχυσαν τό αἷμα τους γιά νά ἐλευθερώσουν τά Δωδεκάνησα, ὅταν μέ τήν συνθηκολόγηση τῶν Ἰταλῶν περιήλθαν αὐτά σέ γερμανική κατοχή;

– Γιατί ἀκόμα παραγράφηκε ὅτι τό αἷμα τῶν Ἑλλήνων ἠρώων, πού πάγωσε μέσα στά χιόνια, δέν πῆγε χαμένο ἀλλά χάρισε εἰρήνη καί ζωή Ἑλληνική στους Ἕλληνες τῆς Δωδεκανήσου;

– Γιατί δέν ἐορτάζεται ἡ ἐνσωμάτωση τῆς Δωδεκανήσου τήν 28η Ὀκτωβρίου, ὅπως ὄρισε ὁ Νόμος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου ἀλλά ἐπικράτησε μία ἄνευ σημασίας ἡμερομηνία ὅπως εἶναι ἡ 7η Μαρτίου;

Ὡς πότε τά σχολικά βιβλία ἱστορίας θά παραποιοῦν καί θά ἀφαιροῦν κατά βούληση κεφάλαια ζωικά ἀπό τήν ἑλληνική ἱστορία καί τήν ἐπιβίωση τῆς ἑλληνικότητάς μας.

ΥΓ. 1. Καλά θά ἦταν οἱ ἐξι συγγραφεῖς τῶν ἐν λόγω βιβλίων νά ὑπέγραφαν τά κείμενα πού τούς ἀντιστοιχοῦν γιά νά γίνεται σαφές ποιός εἶναι ὁ ὑπεύθυνος κάθε φορά, τόσο σέ αὐτό τό κεφάλαιο ὅπως καί σέ πολλά ἄλλα λάθη.

ΥΓ. 2. Στίς 10 Φεβρουαρίου 1947: Ὑπογράφεται στό Παρίσι συνθήκη εἰρήνης μεταξύ τῶν συμμάχων καί τῶν συνασπισμένων Δυνάμεων (καί Ἑλλάδας) καί τῆς Ἰταλίας, σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἡ Ἰταλία ἐκχωρεῖ στήν Ἑλλάδα μέ πλήρη κυριαρχία τά νησιά τῆς Δωδεκανήσου καί τίς παρακείμενες νησίδες.

ΥΓ. 3. Στίς 31 Μαρτίου 1947: Στίς 31 Μαρτίου 1947 ὁ Βρεταννός διοικητής τῶν συμμαχικῶν Δυνάμεων Κατοχῆς Δωδεκανήσου ταξίαρχος Α.Σ. Πάρκερ, παραδίδει τή Στρατιωτική Βρεταννική Διοίκηση στόν ἀντιναύαρχο Περικλῆ Ἰωαννίδη. Ἀρχίζει ἡ μεταβατική περίοδος τῆς Ἑλληνικῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Δωδεκανήσου.